

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี¹
Factors Influencing the Effectiveness of
Management in the Local Health Insurance Fund
of Surat Thani Municipality

ศุภณัฐ แ่มศรีรัตน์²
สิริวิทย์ อิศโร³

Suppanut Chamsrirat
Siriwit Issaro

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และปัญหาอุปสรรคของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยเป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) ผู้บริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และ (2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนหลักประกันสุขภาพในเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ และใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี”

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ติดต่อได้ที่ : Suppanut.A@hotmail.com

³Master Degree Student, Master of Public Administration, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus, e-mail: Suppanut.A@hotmail.com

³อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

³Dr., Lecturer, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus.

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ได้แก่ (1) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย (2) ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และ (4) ด้านการติดตามและการประเมินผล ตามลำดับ ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการคือ (1) ระบบการติดตามและการประเมินผลไม่มีประสิทธิภาพ และ (2) พื้นที่ความรับผิดชอบที่กว้างขวางเกินไปส่งผลให้การบริการไม่ทั่วถึง ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้จึงควรเพิ่มการกระจายงบประมาณลงในแต่ละพื้นที่ความรับผิดชอบ โดยเน้นการติดตามและประเมินผลรวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงมากขึ้น ซึ่งจะนำมาสู่การมีส่วนร่วม และเกิดประสิทธิผลในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : กองทุนหลักประกันสุขภาพ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

Abstract

This research aims to study the factors affecting the effective management of health insurance fund by Surat Thani Municipality and its operational impediments by using the combination of qualitative and quantitative approaches. The sample and data collection methods in this study are (1) the in-depth interview with twelve Municipal Executives, who are in charge of health insurance fund policy, and (2) the survey of two hundred staff, who perform their tasks based on health security fund. Content analysis is used as a main method for the qualitative study. Whereas, the quantitative data is analyzed through mean, standard deviation, correlation coefficient and multiple linear regression.

The results reveal that factors affecting the effective management of health insurance fund by Surat Thani Municipality are (1) the participation of target groups (2) the characteristics of implementing agency (3) economic,

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

societal and political situations and (4) monitoring and evaluation system consecutively. As for issues and impediments, the study shows that (1) an ineffective monitoring and evaluating system, and (2) the size of Surat Thani Municipality, are two major barriers. The findings suggest that the agency should increase the budget and focus on monitoring and evaluation process, as well as public relations. These will eventually lead to more participation and effective management of health insurance fund by Surat Thani Municipality.

Keywords: Local Health Insurance Fund, Surat Thani Municipality, Effectiveness of Management.

บทนำ

การมีความพร้อมในเรื่องความจำเป็นพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม โดยเฉพาะการมีสุขภาพที่ดี ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาและคาดหวังว่าจะได้รับสิทธิการคุ้มครองการมีสุขภาพที่ดีจากรัฐ โดยในอดีตนั้นกรอบแนวคิดเรื่องสุขภาพที่ดีถูกกำหนดอยู่บนรากฐานของการปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ แต่ในปัจจุบันกรอบแนวคิดเรื่องสุขภาพดังกล่าว ได้รวมถึงมิติทางกาย ใจ สังคม และสติปัญญา หรือเรียกได้ว่าวางอยู่บนรากฐานของ “สุขภาวะ” กล่าวคือ การมีสุขภาวะที่สมบูรณ์ทุกทางทั้งร่างกายและรวมถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย เช่น การพ้นจากความยากจนและขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยทางจิตและสุขภาพจิตที่ดี สังคมมีการอยู่ร่วมกันด้วยดีในทุกระดับ (ประเวศ วะสี, 2551, น. 352) สำหรับประเทศไทยได้ส่งเสริมการคุ้มครองสุขภาพแก่ประชาชนภายใต้นโยบายหลักประกันสุขภาพมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2544 กระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มดำเนินโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าภายใต้นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค จากนโยบายดังกล่าวของรัฐบาลได้นำไปสู่การยกย่องและประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่

วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 การประกาศใช้พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการเข้าถึงบริการสาธารณสุขในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสการได้รับบริการทางการแพทย์ที่ไม่เท่าเทียมกันในประชากรแต่ละกลุ่ม รวมถึงการขาดเอกภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรสาธารณสุขด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 กำหนดบทบาทให้ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในหลายรูปแบบ ดังนั้น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จึงมีภารกิจที่จะต้องสนับสนุนให้เกิดหลักประกันสุขภาพในระดับพื้นที่ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับบุคคลในพื้นที่ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ และการดำรงชีวิตในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี, สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, 2561)

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพได้ประกาศใช้หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้เทศบาลดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2549 โดยมีเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่นำร่องจำนวน 888 แห่งทั่วประเทศเข้าร่วมจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ หนึ่งในนั้นคือเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่พิเศษ มีพื้นที่จำนวน 68.97 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร 129,479 คน จำนวนครัวเรือน 67,353 ครัวเรือน และจำนวนชุมชน 70 ชุมชน และแบ่งเขตพื้นที่ชุมชนเป็น 4 เขต (เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี, กองวิชาการและแผนงาน, 2560) โดยได้ลงนามเข้าร่วมดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเมื่อ พ.ศ. 2549 เป็นเทศบาลนำร่อง 1 ในจำนวน 888 แห่งของประเทศ และได้ดำเนินงานบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีตามนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน โดยมีภารกิจในด้านบริการสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้อยู่ดีมีสุขด้านการสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้กับกลุ่มองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่จัดทำกิจกรรมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค หรือการฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมถึงสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่แต่จาก ข้อมูลของรายงานการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีประจำปี 2561 (เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี, 2561) ปรากฏว่า ในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ยังประสบปัญหาอุปสรรคสำคัญหลายประการ ได้แก่

(1) หน่วยงานที่นำนโยบายของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีไปปฏิบัติ ยังไม่ครอบคลุมหรือเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ (2) ผู้บริหารและบุคลากรกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน ทำให้เกิดความล่าช้าและประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และ (3) การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ยังขาดความทั่วถึงและไม่ครอบคลุมทั้งพื้นที่ นอกจากนี้ ยังขาดการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุน ทำให้ไม่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนากองทุนให้มีประสิทธิผล ดังนั้น การศึกษาประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุน เพราะประสิทธิผลจะเป็นตัวที่จะบ่งชี้ว่าการบริหารจัดการกองทุนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้เสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการ และแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้เกิดประสิทธิผล สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดตั้งนโยบาย หรือกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี สมมติฐานการวิจัยปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านบริบทของนโยบาย ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในพื้นที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ซึ่งขอบเขตการวิจัย 4 ด้าน ประกอบไปด้วย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

โดยเลือกใช้รูปแบบบูรณาการจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร เว็บไซต์ เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายกองทุนสุขภาพประจำท้องถิ่นหรือพื้นที่ไปปฏิบัติ

2) ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ผู้บริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 12 คน

2.2 ผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 200 คน ใช้ทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

3) ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2560 - 30 มิถุนายน 2561

4) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ศึกษา คือ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้เทคนิควิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 12 คน และเชิงปริมาณ (Quantitative Method) จากผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 200 คน เพื่อศึกษาหาคำตอบให้กับปัญหาวิจัยเรื่องเดียวกันโดยใช้ช่วงระยะเวลาในดำเนินการวิจัยไปพร้อม ๆ กัน (Convergent Parallel Design) ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และนำมาสังเคราะห์ หาปัจจัยร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นักวิชาการ	ปัจจัย							
	บริบทของนโยบาย	ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	การติดต่อสื่อสาร	ภาวะผู้นำ	การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่เกี่ยวข้อง	สภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมือง	การติดตามและประเมินผล
Van Hom and Van meler (1975)	✓	✓				✓	✓	
ศุภชัย ยาวประภาส (2548)	✓	✓	✓			✓	✓	
วรงค์ จันทรร (2548)	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
ความถี่	3	3	1	1	1	3	3	1

จากตารางที่ 1 ได้แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายในองค์กร และปัจจัยภายนอกองค์กร

1) ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบไปด้วย

- ปัจจัยหลักด้านบริบทขององค์กรที่นำกองทุนไปปฏิบัติประกอบด้วยปัจจัยย่อย ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านบริบทของนโยบาย และ 3) ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

- ปัจจัยหลักด้านกระบวนการบริหารกองทุน ประกอบด้วยปัจจัยย่อย ได้แก่

1) ด้านการติดต่อสื่อสาร และ 2) ด้านการติดตามและประเมินผล

2) ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบไปด้วย

- ปัจจัยหลักด้านการสนับสนุนประกอบด้วยปัจจัยย่อย ได้แก่ 1) ด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และ 3) ด้านการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ

กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เศรษฐกิจ และสังคมตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีประกอบด้วย 1) ด้านการบรรลุเป้าหมาย 2) ด้านผลิตภาพ 3) ด้านความพึงพอใจ และ 4) ด้านความเป็นธรรม ซึ่งมาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดประสิทธิผล และนำเสนอสังเคราะห์เกณฑ์การวัดประสิทธิผล ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 : แสดงการสังเคราะห์เกณฑ์การวัดประสิทธิผล

เกณฑ์การวัด	นักวิชาการ				ความถี่
	Cameron (1981)	Campbell (1973)	Quinn and Rohrbaugh (1983)	Dunn (1994)	
กระบวนการ	✓	✓	✓		3
การบรรลุ เป้าหมาย	✓	✓	✓	✓	4
ผลิตภาพ	✓	✓	✓	✓	4
ความพึงพอใจ (ความสามารถในการตอบสนอง)	✓	✓	✓	✓	3
ความเป็นธรรม (การบริการ/ การจัดสรร/ ผลประโยชน์)	✓	✓	✓	✓	4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือ ผู้บริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 12 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจงวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม และตรวจสอบข้อคำถามจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2) แบบสอบถามจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 200 คน ใช้ทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการสรุปบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมานใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) โดยยอมรับค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ที่ระดับมากกว่า 0.50 และนำมาทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .977

ผลการวิจัย

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าปัจจัยหลักและปัจจัยย่อยในแต่ละด้านส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยมีผลต่อการบริหารจัดการและมีส่วนช่วยผลักดันให้เกิดความสำเร็จแก่กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ซึ่งจากการสัมภาษณ์ (ภูวิค นุรักษ์, สัมภาษณ์ : เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561) (ประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี) พบว่า ปัจจัยภายในซึ่งมีปัจจัยย่อยคือ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ภาวะผู้นำ ลักษณะของนโยบาย ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ การติดต่อสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ และการติดตามและการประเมินผลล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีทั้งสิ้น แต่จะส่งผลมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละปัจจัย (ภูวิค นุรักษ์, สัมภาษณ์ : เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561) โดย สุวรรณี ศรีวุฒินพกุล (ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี) ได้เสริมว่า ปัจจัยภายนอกทั้ง 3 ปัจจัยย่อยมีผลต่อการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีทุกปัจจัย โดยเฉพาะด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายและการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจจะมองได้ว่าเป็นทั้งปัจจัยภายในและภายนอกได้ เพราะการบริหาร ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมเป็นส่วนช่วยในการดำเนินงานและกิจกรรมของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีให้ประสบความสำเร็จ (สุวรรณี ศรีวุฒินพกุล, สัมภาษณ์ : เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561) ทั้งนี้ สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเห็นร่วมกันว่าส่งผลต่อความสำเร็จของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มี 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการติดตามและการประเมินผล 2) ปัจจัยด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย และ 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในส่วนของตัวแปรตาม เมื่อสอบถามผู้ให้ข้อมูลหลักว่าความสำเร็จของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ควรจะพิจารณาจากองค์ประกอบใดบ้าง พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักแบ่งความสำเร็จ ออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงและครอบคลุมในทุกพื้นที่รับผิดชอบของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เพราะเป็นสิ่งที่จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และ 2) ผลการติดตามและประเมินผล ซึ่งจะนำมาสู่แนวทางการพัฒนา และทิศทางในอนาคตของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักยังมีความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มปัจจัยการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ให้มากขึ้น เช่น นโยบาย โครงการ และกิจกรรมที่สามารถรองรับและตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในอนาคต การเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล เป็นต้น

แม้ว่าในปัจจุบันกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีการติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนากองทุนให้ดีขึ้นในแต่ละปี ซึ่งเปรียบเสมือนการกำหนดทิศทาง

ในอนาคตของกองทุนแล้วในทางหนึ่ง หากแต่ในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลหลัก เชื่อว่าหากมีการสนับสนุนในปัจจัยต่าง ๆ เพิ่มขึ้น การพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จะมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากเพิ่มขึ้นเช่นกัน

และเมื่อทำการศึกษาวินิจฉัยเชิงปริมาณเพื่อประกอบการศึกษา พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยเป็นพนักงานเทศบาล จำนวน 155 คน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 45 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.50) อายุระหว่าง 20-30 ปี (ร้อยละ 47.50) และมีการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80)

จากภาพรวมของผลการสำรวจ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่างบปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เช่นเดียวกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัจจัยด้านบริบทขององค์กรที่นำกองทุนไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุน และด้านการสนับสนุน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ส่งผลตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ปัจจัย	μ	S.D
1	ปัจจัยด้านบริบทขององค์กรที่นำกองทุนไปปฏิบัติ	3.85	.78
	- ด้านภาวะผู้นำ	3.87	.77
	- ด้านบริบทของนโยบาย	3.87	.80
	- ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	3.81	.79
2	ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุน	3.81	.80
	- ด้านการติดตามและประเมินผล	3.84	.78

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ

กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ปัจจัย	μ	S.D
	- ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.79	.83
3	ปัจจัยด้านการสนับสนุน	3.81	.73
	- ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม	3.83	.80
	- ด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย	3.82	.78
	- ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย	3.78	.62

ลำดับที่หนึ่ง คือ ปัจจัยด้านบริบทขององค์กรที่นำกองทุนไปปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.85) โดยปัจจัยย่อยที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 3.87) รองลงมา คือ ด้านบริบทของนโยบาย (ค่าเฉลี่ย 3.87) และด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.81) ตามลำดับ

ลำดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุน (ค่าเฉลี่ย 3.81) โดยปัจจัยย่อยที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.84) รองลงมาคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 3.79)

ลำดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุน (ค่าเฉลี่ย 3.81) โดยปัจจัยย่อยที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.83) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย (ค่าเฉลี่ย 3.82) และด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย (ค่าเฉลี่ย 3.78) ตามลำดับ

ในส่วนของประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงระดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด คือ กองทุนสามารถตอบสนองความต้องการในด้านสาธารณสุขของประชาชนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 3.97) รองลงมา ได้แก่ ศูนย์บริการสาธารณสุขมีการให้บริการอย่างทั่วถึง และครบวงจร (ค่าเฉลี่ย 3.86) ค่าใช้จ่ายในการรักษา และให้บริการมีความเหมาะสมในแต่ละกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.84) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ประชาชนได้รับการบริการที่ดีจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีโดยไม่เลือกปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 : แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น		
	μ	S.D	ลำดับ
1. กองทุนสามารถตอบสนองความต้องการในด้านสาธารณสุขของประชาชนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง	3.97	.53	1
2. กองทุนสามารถแก้ไขปัญหาในด้านสาธารณสุขของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.82	.55	6
3. กองทุนสามารถสนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพของประชาชนได้ เช่นการสนับสนุนออกกำลังกาย ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัยเพิ่มมากขึ้น	3.81	.58	8
4. บุคลากร (เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ เป็นต้น) มีความรู้และความสามารถเพียงพอในการให้บริการ	3.83	.59	4
5. ศูนย์บริการสาธารณสุขมีการให้บริการอย่างทั่วถึง และครบวงจร	3.86	.56	2
6. ค่าใช้จ่ายในการรักษา และให้บริการ มีความเหมาะสมในแต่ละกิจกรรม	3.84	.55	3
7. ประชาชนได้รับการบริการที่ดีจากกองทุนโดยไม่เลือกปฏิบัติ	3.75	.54	10
8. ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัยเพิ่มมากขึ้น	3.83	.58	5
9. มีการสนับสนุนจากประชาชนในทางที่ดี ในการดำเนินงานและปฏิบัติงานในแต่ละปี	3.79	.55	9
10. ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองทุน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	3.82	.53	7
รวม	3.83	.56	

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ส่วนการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น และตัวแปรตาม งานวิจัย
ชิ้นนี้ ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายประสิทธิผลของ
การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยการวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) ผลปรากฏว่าได้ตัวแปรพยากรณ์ที่ดี 4 ตัว
ตามลำดับความสำคัญดังนี้ (1) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย (2) ด้านลักษณะ
หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และ (4) ด้าน
การติดตามและการประเมินผล ตามลำดับ

ตารางที่ 5 : ผลการค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดี โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ
ขั้นตอน (Stepwise Regression)

ปัจจัยพยากรณ์	R ²	Adjusted R ²	a Constant	สปส.การถดถอย		t	Sign
				b	β		
ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย	0.533	0.530	1.056	0.727	0.730	14.909	0.000
ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย	0.587	0.583	0.775	0.432	0.434	5.824	0.000
ด้านการติดตามและประเมินผล				0.365	0.377	5.060	0.000
ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย	0.605	0.599	0.679	0.299	0.300	3.501	0.001
ด้านการติดตามและประเมินผล				0.292	0.301	3.896	0.000
ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง				0.229	0.240	2.971	0.003
ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย	0.618	0.611	0.598	0.231	0.232	2.624	0.009
ด้านการติดตามและประเมินผล				0.190	0.197	2.279	0.024
ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง				0.208	0.217	2.717	0.007
ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบาย ไปปฏิบัติ				0.211	0.216	2.584	0.011

จากตารางที่ 5 พบว่า การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต่อน (Stepwise Regression) ให้ผลที่เป็นปัจจัยพยากรณ์ 4 ตัวแบบ (Model)

ตัวแบบที่ 1 เมื่อนำปัจจัยด้านการสนับสนุน ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่าค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.533 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตัวแบบที่ 2 เมื่อนำปัจจัยด้านการสนับสนุน ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุน ด้านการติดตามและประเมินผล เป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่าค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.587 เพิ่มขึ้นจากเดิม 0.054 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตัวแบบที่ 3 เมื่อนำปัจจัยด้านการสนับสนุน ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุน ด้านการติดตามและประเมินผล และปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่าค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.605 เพิ่มขึ้นจากเดิม 0.018 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และตัวแบบที่ 4 เมื่อนำปัจจัยด้านการสนับสนุน ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุน ด้านการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านการสนับสนุนด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมือง และปัจจัยด้านบริบทขององค์กรที่นำกองทุนไปปฏิบัติด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่าค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.618 เพิ่มขึ้นจากเดิม 0.013 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแบบสุดท้าย เป็นตัวแบบที่ให้ค่าพยากรณ์สูงที่สุด โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 61.80 จึงเลือกใช้เป็นตัวแบบที่ดีที่สุดในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีเพียง 4 ปัจจัยย่อย จาก 8 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ (1) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย (2) ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมือง และ (4) ด้านการติดตามและการประเมินผล ส่วนปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านบริบทของนโยบาย ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้ เมื่อนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาสังเคราะห์เพื่อหาปัจจัยร่วมที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนฯ ปรากฏผล ดังแสดงในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 : การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

ตัวแปร	ปัจจัยย่อย 8 ด้าน จากปัจจัยหลัก 3 ด้าน							
	ปัจจัยด้านบริบทขององค์กรที่นำกองทุนไปปฏิบัติ			ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุน		ปัจจัยด้านการสนับสนุน		
ผลการศึกษา	ด้านภาวะผู้นำ	ด้านบริบทของนโยบาย	ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ด้านการติดต่อสื่อสาร	ด้านการติดตามและการประเมินผล	ด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย	ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย	ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ	√	√	√	√	√*	√*	√*	√
ผลการศึกษาเชิงปริมาณ	√	√	√**	√	√**	√	√**	√**
ปัจจัยร่วมจากการศึกษา					√		√	

* ตัวแปรที่ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเห็นร่วมกัน

** ตัวแปรที่ทั้ง 4 ตัว จากการใช้ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 8 ตัว กับตัวแปรเกณฑ์

จากตารางที่ 6 ข้างต้นพบว่า ปัจจัยร่วมที่สอดคล้องกันระหว่างการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ มี 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการติดตามและการประเมินผล และ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย โดยทั้งผู้บริหาร และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มองว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง และส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยร่วมดังกล่าวไปค้นคว้าเพิ่มเติมในเชิงลึกจากเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการและกิจกรรมของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่า การติดตามและการประเมินผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมของกองทุนในปัจจุบันขาดประสิทธิภาพและขาดความสมบูรณ์ในการเก็บข้อมูล ส่งผลให้ไม่สามารถบ่งชี้ถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังขาดกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละโครงการหรือกิจกรรม โดยพบว่ากิจกรรมที่ดำเนินการของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ยังมีประชาชนมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย

ผลการวิจัยยังได้พบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยปัญหาหลักมี 2 ส่วน ได้แก่ 1) การติดตามและประเมินผลขาดประสิทธิภาพ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าความสำเร็จของบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ในแต่ละปีงบประมาณสามารถวัดได้จากผลการติดตามและการประเมินผลของแต่ละปีงบประมาณ เพราะสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในปีต่อ ๆ ไป แต่ปัญหาคือ ประสิทธิภาพของระบบการติดตามและประเมินผลของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ไม่ได้มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดข้อมูลที่จะนำไปใช้พัฒนาในอนาคต 2) ปัญหาของพื้นที่ความรับผิดชอบที่กว้างขวางมากเกินไป ในขณะที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นปัญหาอุปสรรคและความท้าทายในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยมีการตั้งข้อคำถามว่า กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จะมีแนวทางหรือมาตรการที่จะนำนโยบายแผนดำเนินงาน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

และกิจกรรมที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างไร เพื่อให้เกิดความทั่วถึงแก่ประชาชนผู้เข้ารับบริการในพื้นที่ผู้บริหารจึงมีความเห็นว่าจะต้องกำหนดกลยุทธ์ที่หลากหลายรูปแบบเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

จากการสัมภาษณ์ อรรถกรณ์ สมเกียรติกุล (สาธารณสุขอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี) พบว่า ด้วยความเป็นเมืองของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เป็นศูนย์กลางทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา รวมถึงประชากรที่มีความหลากหลายอยู่กันแบบสังคมเมือง จึงไม่ค่อยสนใจกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาชุมชนมีน้อย ตลอดจนการเข้าถึงและเข้าใจกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ยังไม่ทั่วถึง ข้อจำกัดเหล่านี้ล้วนเป็นความท้าทายของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่จะบริหารจัดการเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีให้ถึงประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาชุมชนที่คนในชุมชนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในโครงการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผู้บริหารเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่มีการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายรูปแบบ มีการกำหนดวิธีการหรือช่องทางการประชาสัมพันธ์สื่อสารให้เข้าถึงครอบคลุมประชากรองค์กร และกลุ่มเป้าหมายทุกแขนงทุกช่องทาง (อรรถกรณ์ สมเกียรติกุล, สัมภาษณ์ : เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561)

ทั้งนี้ ธีรวัฒน์ สุวรรณบุตร (ผู้อำนวยการส่วนบริการสาธารณสุขเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี) กล่าวเสริมว่าความท้าทายของการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี คือ การจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ มีการติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์สื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าถึงประโยชน์ของการใช้งบประมาณนั้น ๆ อย่างแท้จริง (ธีรวัฒน์ สุวรรณบุตร , สัมภาษณ์ : เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้บริหารที่รับผิดชอบนโยบายกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีชี้ให้เห็นว่า ด้วยสภาพพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันมีขนาดใหญ่และกว้าง ปัญหาและความท้าทายของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จึงเป็นเรื่องของการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความทั่วถึงและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เข้ารับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารส่วนใหญ่จึงมองว่าปัจจัยสำคัญอยู่ที่การติดตามและการประเมินผล เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่บอกถึงประสิทธิผลของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ที่ได้ดำเนินงานและกิจกรรมไปแล้ว และนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานและกิจกรรมของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ในครั้งต่อไปให้ความทั่วถึงและมีประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานในทุก ๆ ปี หากแต่ประสิทธิภาพของการติดตามและการประเมินผลยังไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคอย่างแท้จริงของการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีนอกจากการติดตามและการประเมินผลแล้ว ผู้บริหารมองว่าทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายก็มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลเช่นกัน เพราะทัศนคติที่ดี จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การสร้างทัศนคติต่อกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในเรื่องความรู้ความเข้าใจในบริบท วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกิจกรรมของกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศักดิ์ ธนทรัพย์สิริกุล (2554, น. 80-86) ที่ประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามหวาน จังหวัดเชียงใหม่พบว่า การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนฯ โดยทำให้เห็นว่ากองทุนมีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนเป็นอย่างมาก รวมถึงการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของกองทุนให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่มากขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะงานวิจัยของ จำรัส ประสิว (2552) ที่กล่าวว่า ควรประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของกองทุนให้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการดำเนินงานของกองทุน อีกทั้ง ควรกำหนดกระบวนการติดตามและประเมินผลในแต่ละปี เพื่อพัฒนากองทุนฯ ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นนอกจากนี้จากการศึกษาพบว่างานวิจัยของ วรธมา ทองกาวแก้ว (2554, น. 1) สอดคล้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกองทุนหลักประกันสุขภาพที่จังหวัดยะลา พบปัญหาที่สำคัญที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ ประชาชนไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม และไม่มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามนี้ พบว่าปัจจุบันกองทุนหลักประกันสุขภาพจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทและการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้ประชาชนทราบตามช่องทางต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ www.suratcity.go.th ในหมวดของกิจกรรมประชาสัมพันธ์ และการใช้รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ประกาศถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ทักษะคิดของกลุ่มเป้าหมาย ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารยังมองว่าตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อีกประการหนึ่งคือ สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน เป็นเนื่องจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะเกี่ยวกับงานสุขภาพ ซึ่งในส่วนนี้ผู้บริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เห็นว่า ควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น เช่น การส่งเข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนา หรือการเพิ่มจำนวนบุคลากรผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาณี ประกอบชาติ (2559, น. 1) ที่พบว่า แนวทางการนำนโยบายกองทุนหลักประกันสุขภาพไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในโรงพยาบาลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ควรประกอบไปด้วย 1) พัฒนาศักยภาพที่ปฏิบัติงานด้านการประกันสุขภาพควรมีความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับสุขภาพเป็นอย่างดี ควรได้รับการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกับประชาชน 2) สร้างทัศนคติที่ดีของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 3) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนให้นโยบายสามารถดำเนินไปได้จนบรรลุเป้าหมายของการประกันสุขภาพทั้งสิ้น ผลการศึกษา

เชิงปริมาณที่เป็นการเติมเต็มผลการศึกษาระดับคุณภาพในการวิจัยครั้งนี้ โดยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ที่สำคัญประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากจากการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จะเน้นเกี่ยวกับการให้บริการเป็นหลัก ประสิทธิภาพของกองทุนส่วนหนึ่งจึงมาจากปริมาณการเข้ารับบริการของกลุ่มเป้าหมายในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น รวมถึงความเข้าใจ การรับรู้ เกี่ยวกับบริบทและหน้าที่ของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

2) ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มาจากความพร้อมของหน่วยงานในการนำนโยบายของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีไปปฏิบัติ เช่น บุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์ สถานที่ รวมถึงความสามารถในการจัดการกองทุนอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ไม่สามารถควบคุมได้และส่งผลโดยทางอ้อมกับการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และกระทบต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

4) ปัจจัยด้านการติดตามและการประเมินผล เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้นเพราะผลที่ได้การติดตามและการประเมินผลจะเป็นส่วนที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาปรับปรุง แก้ไข ให้การดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีประสิทธิผลมากขึ้นในปีต่อ ๆ ไปเมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว จะเห็นได้ว่าปัจจัยหลักและปัจจัยย่อยในแต่ละด้านมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และการติดตามและประเมินผล เป็นสิ่งที่

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีความคิดเห็นว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มากที่สุด เนื่องจากการดำเนินงานจะให้ความสำคัญกับการให้บริการเป็นหลัก ประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งจึงมาจากการติดตามและการประเมินผล จากปริมาณการเข้ารับบริการของกลุ่มเป้าหมาย ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น รวมถึงความเข้าใจ การรับรู้ เกี่ยวกับบริบทและหน้าที่ของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานีของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา วงศ์กำแหง (2551, น. 97-106) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยด้าน คณะกรรมการ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ประสบการณ์ในการบริหาร และความรู้ความเข้าใจใน กองทุนหมู่บ้าน (2) ปัจจัยด้านสมาชิกกองทุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และ (3) ปัจจัยการสนับสนุน ได้แก่ การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุน และสอดคล้องกับการ ศึกษาของ รัฐกร กลิ่นอุบล (2551, น. 126) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำ นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย ที่มีความชัดเจนและครอบคลุม 2) ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมองถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการนำ นโยบายไปปฏิบัติของแต่ละองค์กร 3) ปัจจัยด้านคุณสมบัติของหน่วยงานและบุคลากรที่ รับผิดชอบ ที่มีความพร้อมสำหรับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และ 4) ปัจจัยด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการนำนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติในส่วนของประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาล นครสุราษฎร์ธานีนั้น กองทุนสามารถตอบสนองความต้องการในด้านสาธารณสุขของ ประชาชนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง เช่น การจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขในการขยาย ขอบเขตการให้บริการอย่างทั่วถึง และครบวงจรในแต่ละเขตพื้นที่ ทั้ง 4 เขต การสนับสนุนและ การคำนวณค่าใช้จ่ายในการรักษา การให้บริการที่มีความเหมาะสมในแต่ละกิจกรรม มีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และความสามารถในการให้บริการ ประชาชนในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง ควรให้ความรู้ รายละเอียดการดำเนินงาน และกิจกรรมที่

เกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และได้รับการบริการเกี่ยวกับสุขอนามัยอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการติดตามและการประเมินผล 2) ปัจจัยด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย และ 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย

2) ผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย 2) ด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 3) ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และ 4) ด้านการติดตามและการประเมินผล

3) ผลการศึกษาเชิงคุณภาพและผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า มีปัจจัยร่วมที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการติดตามและการประเมินผล และ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย

4) ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่ามี 2 ส่วน ได้แก่ 1) การติดตามและประเมินผลขาดประสิทธิภาพ และ 2) ปัญหาของพื้นที่ความรับผิดชอบที่กว้างขวางมากเกินไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา แบ่งข้อเสนอแนะตามปัจจัยหลักทั้ง 3 ด้าน ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

1) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจะเห็นว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มากที่สุด ดังนั้น ควรเพิ่มช่องทางการดำเนินงาน หรือกิจกรรมของกองทุนฯ ให้ครอบคลุมมากขึ้นเพื่อให้เกิดความทั่วถึงและเป็นสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น

2) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารกองทุนจะเห็นได้ว่าปัจจัยการติดตามและการประเมินผลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ดังนั้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการติดตามและการประเมินผลให้ดีขึ้น โดยวัดจากการดำเนินงานและกิจกรรมในแต่ละปีงบประมาณ ตั้งแต่เริ่มต้น ระหว่างดำเนินงานจนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน เนื่องจากการพัฒนากองทุนฯ ในแต่ละปีงบประมาณจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของการดำเนินงานในปีงบประมาณที่ผ่านมา ๆ มาเนื่องจากการติดตามและการประเมินผลมีประสิทธิภาพมากเท่าใด ผลที่ได้สามารถนำมาพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ให้เกิดประสิทธิผลมากเท่านั้น

3) ปัจจัยด้านบริบทขององค์กรที่นำกองทุนไปปฏิบัติจะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ดังนั้น ควรมีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและตอบสนองต่อความต้องการเข้ารับบริการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การส่งบุคลากรไปอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในด้านต่าง ๆ เป็นต้นรวมทั้ง การสร้างความพร้อมของหน่วยงานในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม เช่น วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ สถานที่ให้บริการในการออกพื้นที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเชิงรุกให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี ข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลที่ได้จากผู้บริหารผู้ปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีเท่านั้น ซึ่งไม่ได้เก็บรวบรวมจากประชาชนผู้เข้ารับบริการ จึงเป็นการมองในเรื่องของประสิทธิผลในการบริหารกองทุน มากกว่า

ประสิทธิผลที่ได้รับจากการให้บริการ ดังนั้น หากต้องการมองประสิทธิผลทั้งสองด้าน ควรเพิ่มประสิทธิผลในแง่ของการให้บริการจากประชาชน เพราะจะได้ทราบถึงมุมมอง อีกด้านหนึ่งจากประชาชนที่เข้ารับบริการ

ทั้งนี้ หากต้องการทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ กองทุนหลักประกันสุขภาพที่แท้จริง ควรขยายขอบเขตและมองในภาพรวมเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพ ซึ่งอาจจะมองในภาพใหญ่จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อศึกษาปัจจัยที่แท้จริงของประสิทธิผลของการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา วงศ์กำเนิด. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขา, ศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนาชุมชน. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จำรัส ประสิว. (2552). กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น : การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสาธารณสุขศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชญาณี ประกอบชาติ. (2559). การนำนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไปปฏิบัติของโรงพยาบาลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน. 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.
- ชูศักดิ์ ธนทรัพย์สิริกุล. (2554). การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารจัดการ
กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม. (2561). รายงาน
การประเมินกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. เทศบาลนคร
สุราษฎร์ธานี อำเภอสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี.

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี, กองวิชาการและแผนงาน. (2560). แผนพัฒนา 3 ปี 2560 –
2562. เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี.

ประเวศ วะสี. (2551). สุขภาวะที่สมบูรณ์. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

รัฐกร กลิ่นอุบล. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในภาคกลาง.
ปริญญาณิพนธ์ ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรรณาทอง กวางแก้ว. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานกองทุนหลัก
ประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดยะลา. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.

บุคลากรกรม

ภูวิศ นุรกิจ (ผู้ให้สัมภาษณ์) ศุภณัฐ แซ่มศรีรัตน์ (ผู้สัมภาษณ์). ณ สำนักงาน
เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561.

สุวรรณณี ศรีวุฒินพกุล (ผู้ให้สัมภาษณ์) ศุภณัฐ แซ่มศรีรัตน์ (ผู้สัมภาษณ์).
ณ สำนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561.

อรรถกรณ์ สมเกียรติกุล (ผู้ให้สัมภาษณ์) ศุภณัฐ แซ่มศรีรัตน์ (ผู้สัมภาษณ์).
ณ สำนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561.

ถิรวัฒน์ สุวรรณบุตร (ผู้ให้สัมภาษณ์) ศุภณัฐ แซ่มศรีรัตน์ (ผู้สัมภาษณ์).
ณ สำนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561.

Received: July 1, 2019

Revised: March 10, 2020

Accepted: May 18, 2020